

VENDIM
Nr. 63, datë 6.7.2016

**PËR PLANIN E DHËNIES SË NDIHMËS SHTETËRORE “FONDI PËR GRATË
SIPËRMARRËSE NË BASHKINË E TIRANËS”**

Komisioni i Ndihmës Shtetërore me pjesëmarrjen e:

- z. Milva Ekonomi	kryetar;
- znj. Mimoza Dhëmbi	anëtar;
- z. Ahmet Maçellari	anëtar;

Në mbledhjen e tij të radhës të datës 7.4.2016, nëpërmjet Drejtorisë së Tregut të Brendshëm në Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (MZHEITTS), në bazë të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, dhe vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 817, datë 28.12.2005, “Për miratimin e rregullores “Për procedurat dhe formën e njoftimit”, morri në shqyrtim “Planin e dhënies së ndihmës shtetërore “Fondi për gratë sipërmarrëse në Bashkinë e Tiranës””.

I. Procedura

1. Njoftimi i skemës është bërë pranë Drejtorisë së Tregut të Brendshëm nga Bashkia Tiranë, me shkresën nr. prot. 177/1, datë 9.6.2016.

II. Përshkrimi i skemës së ndihmës shtetërore

2. Konteksti: Fuqizimi ekonomik i grave, si nëpërmjet rritjes së aksesit në tregjet e punës edhe nëpërmjet përmirësimit të mundësive për sipërmarrjen e grave është një fushë që gradua-lisht po fiton vëmendje dhe mbështetje nga qeveria shqiptare si një mjet për të garantuar konsolidimin e të drejtave të grave. Forcimi i sipërmarrjes së grave është theksuar në disa dokumente dhe strategji të zhvilluara nga qeveria, siç janë Strategjia e Biznesit dhe Zhvillimit 2013–2020 dhe Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2013-2020. Për ta vazhduar më tej këtë shtysë dhe për të bërë të mundur suksesin e financimit të veçantë për gratë, Bashkia e Tiranës ka hartuar projektin e Fondit të Grave Sipër-marrëse me fokus gratë sipërmarrëse që ushtrojnë aktivitet tregtar në Tiranë.

3. “Fondi i Grave Sipërmarrëse” është një projekt i Bashkisë së Tiranës, i financuar nga burime publike (të parashikuara në zërin e buxhetit të Bashkisë Tiranë “Fuqizimi i grave dhe nxitja e sipërmarrjes”) dhe i projektuar për të mbështetur krijimin ose zgjerimin e aktiviteteve të zbatueshme të biznesit nga gratë, të afta për të pasur sukses në një treg konkurrues. Fondi synon të mbështesë drejtpërdrejt industri të ndryshme të ndërmarrjeve shumë të vogla dhe të mesme në pronësi të grave, si edhe do të nxisë gratë për të filluar aktivitetet e tyre në biznes. Projektit do të bazohet në një proces aplikimi dhe përzgjedhje të drejtë dhe konkurrues, trajnim në aftësi bazë të biznesit, përgatitje të një plani biznesi të shëndoshë dhe të zbatueshëm, mbështetje financiare (nëpërmjet ofrimit të granteve) për të filluar biznesin, dhe udhëheqje. Procesi i përzgjedhjes së aplikantëve synon të sigurojë transparencë dhe konkurrencë të ndershme dhe të mbështesë idetë më të mira, unike dhe të besueshme dhe planet e biznesit që garantojnë rezultate të qëndrueshme.

4. Objektivi: Plani i ndihmës ka si objektiv të mbështesë plane të qëndrueshme biznesi të krijuara nga gratë në Tiranë, të cilat janë të afta të mbijetojnë në një treg konkurrues. Fondi synon të mbështesë drejtpërdrejt industri të ndryshme të ndërmarrjeve shumë të vogla dhe të mesme në pronësi të grave, si edhe do të nxisë gratë për të filluar aktivitetet e tyre në biznes. Dhënia e granteve për gratë, veçanërisht grantet e biznesit për gratë, synon të ndihmojë në rritjen krijimin e kushteve të barabarta përmes ofrimit të ndihmës financiare që u mundëson atyre të konkurrojnë në tregun e sotëm.

5. Baza ligjore: Baza ligjore për dhënien e ndihmës është:

a) Neni 24 i ligjit nr. 139/2015, “Për vetë-qeverisjen vendore”;

“Bashkitë janë përgjegjëse për kryerjen e këtyre funksioneve:

1. Krijimin dhe administrimin e shërbimeve sociale, në nivel vendor, për shtresat në nevojë,

personat me aftësi të kufizuara, fëmijët, gratë, gratë kryefamiljare, gratë e dhunuara, viktimat të trafikut, nëna apo prindër me shumë fëmijë, të moshuarit etj., sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.

2. Ndërtimin dhe administrimin e banesave për strehimin social, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.

3. Ndërtimin dhe administrimin e qendrave për ofrimin e shërbimeve sociale vendore.

4. Krijimin, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për mirëqenien sociale, të fondit social për financimin e shërbimeve, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.”

b) Buxheti vjetor i Bashkisë Tiranë 2016, i miratuar me vendim të Këshillit Bashkiak nr. 58, datë 30.1.2015, “Për miratimin e programit buxhetor afatmesëm 2016–2018 dhe detajimin e buxhetit të Bashkisë Tiranë për vitin 2016”. Programi 10150 “Kujdesi social”.

6. Buxheti dhe mënyra e financimit: Fondi total i ndihmës në vitin 2016 është 6 milionë lekë. Plani i ndihmës ofron asistencë në formë granti nga 280.000 në 420.000 lekë për secilin plan biznesi të zhvilluar me sukses, i cili është pranuar gjatë procesit të përzgjedhjes, së bashku me asistencën për udhëheqje deri në dy vite pas fillimit të zbatimit të planit të biznesit.

7. Intensiteti i ndihmës: Fondi i Grave Sipërmarrëse u jep ndihmë financiare të drejt-përdrejtë ndërmarrjeve mikro dhe të vogla deri në 80% të kostove të pranueshme, por në asnjë rast jo më shumë se 280.000–420.000 lekë. Në kostot e pranueshme që mund të bashkëfinancohen, përfshihen kostot, për:

- a) qiranë për mjediset për zyra dhe shërbimet e biznesit;
- b) blerjen e materialeve për mobilim ose rregullim të mjediseve/godinave për biznesin;
- c) blerjen e makinerive, mjeteve dhe pajisjeve, si edhe software dhe asete të tjera jo të prekshe;
- d) blerjen para fillimit të materialeve të pa-përpunuara dhe produkteve të konsumueshme;
- e) rrogat dhe pagat, dhe shërbime të tjera të specializuara të nevojshme (kontabilitet, administrim, IT etj.);
- f) promovimin dhe reklamimin e aktiviteteve.

Brenda kufirit të financimit të kostove të pranueshme do të aplikohen edhe disa kufizime, si më poshtë:

- deri në 30% të grantit mund të përdoret për mobilim të mjediseve (deri në 50% lejohet vetëm për shërbime hotelerie);
- blerja e materialeve të papërpunuara mund të mbulohet vetëm një herë, si blerje e vetme e stokut fillestar;
- rrogat dhe pagat mund të mbulohen deri për gjashtë muaj pas fillimit të biznesit, bazuar në rrogën mesatare në Shqipëri (pjesa tjetër e rrogës duhet të mbulohet nga vetë biznesi);
- reklamimi mund të mbulohet vetëm për gjashtë muajt e parë pas fillimit dhe nuk mund të tejkalojë më shumë se 10% të grantit total.

8. Kohëzgjatja: Plani i ndihmës parashikohet të fillojë zbatimin në vitin 2016 dhe të zgjasë për një periudhë 3-vjeçare, deri në vitin 2018.

9. Përfituesit: Përfitojnë nga plani i ndihmës ndërmarrje të vogla ose shumë të vogla në territorin e Bashkisë së Tiranës, në momentin e aplikimit dhe që janë në pronësi të grave. Janë të avantazuara për përfitimin e ndihmës ato ndërmarrje të vogla dhe mikro, që zotërohen nga grupet e mëposhtme:

- gratë e reja (18–35 vjeç);
- gratë nga zonat rurale të Bashkisë së Tiranës;
- gratë kryefamiljare;
- gratë me aftësi të kufizuara;
- dhe gratë nga grupet e minoriteteve etnike.

III. Vlerësimi i ekzistencës së ndihmës shtetërore

10. Vlerësimi i kriterëve që përcaktojnë nëse një masë përbën ndihmë shtetërore do të bëhet bazuar në ligjin nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, si dhe në praktikën administrative të Komisionit Evropian, jurisprudentën e gjykatave të Bashkimit Evropian, sipas

parashikime dhe detyrimit që buron nga nenin 71 “Konkurrenca dhe dispozita të tjera ekonomike”, të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane e shteteve të tyre anëtare dhe Republikës së Shqipërisë:

“2. Praktikrat në kundërshtim me këtë nen vlerësohen në bazë të kritereve që lindin nga zbatimi i rregullave të konkurrencës së aplikue-shme në Komunitet, sidomos në nenet 81, 82, 86 dhe 87 të Traktatit themelues të Komunitetit Evropian dhe instrumenteve interpretuese që përdoren nga institucionet e Komunitetit.”

11. Në kuptim të nenit 4, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, një masë përbën ndihmë shtetërore, nëse përmbushen, në mënyrë kumulative, këto kushte:

- a) aktivizohen burime shtetërore;
- b) përfituesit i jepet një avantazh ekonomik në mënyrë selektive; dhe
- c) shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën
- d) ka ndikim në tregti.

“Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdo lloj forme, e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën, duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara.”.

Burimet shtetërore

12. Zbatimi i projektit aktivizon burime shte-tërore, sepse financohet direkt nga buxheti i i Bashkisë Tiranë.

Bazuar në nenin 2, të ligjit nr. 9374/2005:

1. “Dhënës së ndihmës shtetërore” janë organet e pushteteve shtetërore dhe të qeverisjes vendore, si dhe çdo ent tjetër që vepron në emër të shtetit, të cilat mund ose janë të autorizuar të japin ndihmë shtetërore.

8. “Burime shtetërore” janë burimet e buxhetit të shtetit, përfshirë të drejtat dhe detyrimet ndaj të tretëve, titujt shtetërorë, fondet publike, sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, burimet e buxhetit të njërive të qeverisjes vendore, burimet e shoqërive shtetërore, në rastet kur këto burime nuk aktivizohen në përputhje me parimin e investitorit privat në një ekonomi tregu.

Avantazhi ekonomik dhe selektiviteti

13. Skema e ndihmës ka karakter selektiv sepse prej saj përfitojnë vetëm një numër i kufizuar ndërmarrjesh mikro dhe të vogla, që plotësojnë kushtet e përcaktuara në projekt vendimin e Këshillit Bashkiak të Bashkisë Tiranë, dhe të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre tregtare në hapësirën territoriale administrative të Bashkisë Tiranë. Rrjedhimisht, jo të gjitha ndërmarrjet që operojnë në treg kanë aftësinë për të aplikuar dhe përfituar nga mbështetja financiare. Ndërmarrjet përfituese kanë avantazh ekonomik, kundrejt ndërmarrjeve të tjera, pasi ato marrin nga bashkia një ndihmë financiare, që në kushte normale të zhvillimit të veprimtarisë së tyre nuk mund ta siguronin.

Shtrembërimi i konkurrencës dhe efekti në tregti

14. Masa e ndihmës ka potencial për të ndikuar në konkurrencë dhe në tregti, duke qenë se forcon pozitën ekonomike të ndërmarrjeve fituese kundrejt ndërmarrjeve të tjera që operojnë në të njëjtin treg.

Konkluzion

Sa më sipër, duke qenë se skema u jep ndërmarrjeve përfituese një avantazh ekonomik selektiv, financohet direkt nga buxheti i shtetit, ka efekt në konkurrencë dhe tregti, drejtoria vlerëson se masa përbën ndihmë shtetërore.

IV. Vlerësimi i përputhshmërisë së skemës

Nisur nga të gjitha argumentet e mësipërme, Sektori i Kontrollit të Ndihmës Shtetërore vlerëson se:

Neni 8 i ligjit nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, parashikon se:

“Ndihma është e lejueshme nëse ajo, pavarësisht formës ose qëllimit për të cilin jepet, nuk kalon vlerën prej 100.000 eurosh, për një periudhë financiare prej tre vjetësh dhe, në të njëjtën kohë, nuk jepet për veprimtaritë e eksportit, nuk kushtëzohet me përdorimin e produkteve vendase kundrejt

produkteve të importuara dhe përfituesi nuk është një ndërmarrje në vështirësi.”.

Ndihma lejohet nëse përmbushen kushtet e mëposhtme:

a) vlera totale e ndihmës dhënë një ndërmarrrjeje nuk i kalon 100.000 euro, për një periudhë financiare prej tre vjetësh. Ky kusht plotësohet, pasi masa konsiston në dhënien e ndihmës financiare të drejtpërdrejtë ndërmarr-jeve mikro, të vogla dhe të mesme, në asnjë rast kjo ndihmë nuk mund të kaloj shumën e 280,000 në 420,000 lekë për ndërmarrje.

b) Ndihma duhet të jepet për një periudhë financiare prej tre vjetësh.

Kohëzgjatja e të gjithë skemës, e cila është marrë në shqyrtim, është 3 vjet, duke plotësuar dhe kushtin tjetër ligjor.

c) ndihma është transparente, granti dhe subsida në të holla janë ndihmë transparente¹. Në rastin konkret, ndihma jepet në formën e grantit.

Nisur nga të gjitha argumentet e mësipërme, duke qenë në kushtet e përmbushjes së të gjitha kritereve të përcaktuara nga neni 8, Drejtoria e Tregut të Brendshëm vlerëson se skema “Fondit për Gratë Sipërmarrëse” është një skemë ndihme që lejohet.

PËR KËTO ARSYE,

Komisioni i Ndihmës Shtetërore, në bazë të nenit 4, nenit 8, nenit 17, neni 22, dhe 31 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtete-rore”, të ndryshuar:

VENDOSI:

1. Të miratojë planin e dhënies së ndihmës shtetërore “Për Fondin e Grave Sipërmarrëse”, si një skemë ndihme të lejueshme.

2. Çdo plan ndihme, i cili ndryshon masën e ndihmës, lidhur me vlerën, kohëzgjatjen ose kriteret duhet të njoftohet dhe të marrë miratimin e KNSH-së.

3. Bashkia e Tiranës, brenda datës 31 mars të çdo viti, të paraqesë raport për impaktin e ndihmës shtetërore gjatë vitit paraardhës finan-ci-ar.

4. Bashkia e Tiranës të ruajë të gjitha të dhënat për zbatimin e skemës deri në dhjetë vjet, pasi ndihma e fundit individuale të jetë dhënë në kuadër të kësaj skeme.

5. Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Milva Ekonomi

¹ Neni 4, COMMISSION REGULATION (EU) No. 1407/2013